

Policies o lladres?

PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS 2001

Antoni Batista, periodista de 'La Vanguardia' especialista en el conflicte basc i d'altres d'àmbit internacional, reporter i crític musical, ha resultat guanyador del primer Premi de periodisme d'investigació Ramon Barnils gràcies a aquest article que analitza de prop la polèmica suscitada per l'actuació policíaca en les manifestacions antisistema que s'han succeït darrerament.

"La policia està al servei dels ciutadans
la servilia està al ciutei dels piutadans
la ciutadia està al polei dels sertadans
la policia està al ciutei dels servatans."

PI DE LA SERRA

"**V**ulcano 2. Feu la volta a la plaça. Prepareu tots els brocals, i tireu amb totes les energies! Tan fort com pugueu. Que no us faci res haver de matar. Endavant. Canvi." Aquesta ordre es va donar des de la central operativa de la policia de Pamplona la tarda del dissabte, dia 9 de juliol de 1978. Pocs hores després, moria d'un tret de la policia Germán Rodríguez, un jove de 22 anys. La democràcia rutllava des del 15 de juny de 1977, però la seva policia era encara la mateixa del franquisme. No solament no l'havien depurada de veritables criminals que practicaven la tortura per norma, sinó que alguns dels seus membres més destacats havien estat situats en els llocs més alts de l'escalafó antiterrorista. Aquella policia de noms tan sinistres com Melitón Manzanos González, que havia treballat amb la Gestapo en els temps de l'ocupació nazi a Euskadi Nord, i que recentment ha estat condecorat a títol pòstum, com a primera víctima del terrorisme, en una decisió polèmica.

El terrorisme és l'enemic natural de la democràcia —o del sistema— i per tant combatre'l és un objectiu plenament assumit per la societat; en l'estat espanyol

regit per la dreta, aquests enemics de fóra del sistema són principalment –i llevat del terrorisme *stricto sensu*–, els nacionalismes independentistes, el moviment *okupa* i en general els grups de joves que cada cop s'organitzen políticament més al marge dels partits convencionals, fins i tot dels qui van néixer radicals però han abandonat en la pràctica la radicalitat. El moviment antiglobalització ha aconseguit cohesionar molts d'aquests grups joves, sota una organització sense líders inspirada ideològicament en una barreja heterodoxa entre marxisme i anarquisme i en el zapatisme mexicà. Res més fàcil per als governs que convertir en terroristes els adversaris que provoquen més disgustos a la democràcia –o al sistema– i d'aquesta manera validar qualsevol forma d'actuació contra ells. Encara que no tinguin absolutament res a veure amb el terrorisme. Germán Rodríguez no era un terrorista, però les ordres donades per la policia, en aquest tot s'hi val, semblaven més donades pels lladres que per qui els ha de combatre informant tot un gènere literari de novel·la negra. En la lluita contra el terrorisme, ha valgut fins i tot el terrorisme d'estat. No és estrany que en aquesta perversa dinàmica en què la democràcia es defensa posant-se en qüestió

El moviment antiglobalització ha aconseguit cohesionar grups de joves okupes, independentistes... sota una organització sense líders que barreja marxisme, anarquisme i zapatisme

ella mateixa, en el conegut imaginari del *thriller*, ens sigui permès de preguntar-nos: policies o lladres?

La criminalització per terrorisme de les ideologies més ingrates al sistema va tenir un episodi singular en la Barcelona olímpica. Diversos independentistes van ser relacionats amb l'organització Terra Lliure i van haver de patir tot de maltractaments. Entre el juliol i el setembre de 1992, 38 persones van ser detingudes, moltes de les quals van presentar denúncia per tortures. L'opinió pública, aleshores com ara en l'àmbit dels *mass media*, tot i la intervenció de polítics tan políticament correctes com el president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, i l'alcalde de Girona, Joaquim Nadal, va donar *chance* no a qui denunciava tortures amb aquests avals

sinó a qui les negava. Era el director general de la Guàrdia Civil: Luis Roldán. La seva credibilitat avui es predica sola: com a policia lladre, en aquest cas convicte, és a la presó.

Però quasi deu anys després dels jocs olímpics, quasi a punt que la democràcia celebri a l'estat espanyol les seves nocces de plata, encara ens podem preguntar si hi ha policies que continuen essent lladres. Setanta-dues entitats catalanes volen que això es demostrï i han presentat querrela arran de l'actuació policíaca durant la manifestació del diumenge, 24 de juny de 2001, a Barcelona, manifestació organitzada per la "Campanya contra el Banc Mundial" sota el lema "Un altre món és possible". La manifestació, periodísticament batejada com antiglobalització o antisistema, va reunir

La criminalització per terrorisme de les ideologies més ingrates al sistema va destacar en la Barcelona olímpica, quan diversos independentistes van ser relacionats amb Terra Lliure

milers de persones, la immensa majoria en actitud pacífica, però va acabar amb incidents i esbatussades.

Els grups anomenats antisistema constitueixen el primer adversari seriós dels *establishments* polítics des de la mort biològica del comunisme. La reacció dels governs contra aquests grups és equiparar-los al terrorisme i com a terroristes desprestigiar-los i combatre'ls amb tot l'aparell repressiu de l'estat, que d'ara endavant ja no serà d'aquest singular sinó de les entitats *supra* que els reuneixin. La nova policia europea, Europol, creada per conveni dels signants del Tractat de Schengen el 26 de juliol de 1995, va néixer per reprimir delictes comuns, especialment les màfies i el narcotràfic, però la inclusió d'aquests "terrorismes", per iniciativa del Govern es-

panyol, la situa ja en l'àmbit polític i, a més a més, amb funcions preventives o informatives; tot plegat, sense cap control parlamentari ni organisme garantista dels drets dels ciutadans. El professor Van Ouirve, de la Universitat Catòlica de Leuven (Bèlgica), ha alertat d'aquests perills, que anomena "dèficits democràtics", i es pregunta si no s'evoluciona vers una policia sense estat de dret al darrere: "Un espai judicial i policíac -explica en un article a la no gens sospitosa revista *Cuadernos de la Guardia Civil*- exigeix un espai polític, un context polític institucionalitzat [...] S'ha de cridar l'atenció sobre el fet que no es podrà instituir una policia europea sense crear la corresponent estructura d'estat."

En el capítol "antecedents" de l'esmentada querrela pels fets del 24 de juny,

s'hi afirma que "els organitzadors van denunciar el que consideraven una campanya governativa i policíaca de persecució i de desprestigi contra ells, amb més de 1.324 identificacions, registres domiciliaris, intervencions telefòniques, controls i retencions a les fronteres, seguiments i intimidacions policíacques, etc." El paràgraf següent dona ja amb precisió la identificació de la contestació no homologada amb el terrorisme, que en el nostre context és basc: "La delegada del Govern, Julia García-Valdecasas, igual com altres dirigents del Partit Popular, en les seves intervencions públiques va atribuir als membres de la campanya connexions i col·laboracions amb altres organitzacions, inclosa una vinculació amb l'esquerra abertzale, sense cap base i amb la finalitat de criminalitzar els moviments socials participants."

Basat en informes policíacs d'aquesta faïç, la Delegació del Govern a Catalunya va denegar el permís de la manifestació, però el Tribunal Superior de Justícia va renovar aquesta resolució i la manifestació va ser autoritzada en el recorregut previst, des del començament del passeig de Gràcia, als jardinetes que porten el nom del gran poeta Salvador Espriu, que vivia allà, fins a la plaça de

Catalunya. La prohibició de la delegada del Govern se sustenta en un detallat informe de la Brigada Provincial de Informació (14/VI/01, registre de sortida 1.826) on es proporciona una llista de 39 entitats susceptibles de ser atacades pels manifestants violents (aquesta llista té data posterior, 22 de juliol, per elevar-la al jutge), i amb absoluta clarividència es profetitza allò que finalment s'esdevingué: "El risc latent que hi ha és durant el recorregut, i en major mesura, al final, on hi pot haver alteracions de l'ordre públic, atès que certs radicals poden aprofitar també el caràcter multitudinari de la manifestació, o bé, com a resposta a les possibles detencions que s'hauran dut a terme la nit anterior, amb motiu d'actes delictius, la qual cosa provocaria col·lapses i immobilització de la circulació al centre de la ciutat. Provocació perquè la força pública intervingui davant d'aquests fets, perquè, d'aquesta manera, els mitjans de comunicació se centrin en la 'brutalitat policíaca', i es justifiquin, davant d'aquesta intervenció, les alteracions de l'ordre que es poguessin donar." Com que va passar tal qual, fil per randa i, segons múltiples testimonis que anirem veient, va passar tal qual justament perquè la policia hi va intervenir perquè fos d'aquella manera, els querellants assenyalen: "No deixa de sorprendre, per altra banda, els alts nivells de coincidència entre els danys pronosticats per la Delegació del Govern en l'informe elevat al Tribunal Superior de Justícia i els produïts efectivament per una minoria violenta entre la qual s'hi va constatar la presència de 'camuflats' [es refereix a policies secretes], i això malgrat la constataada actitud dels manifestants en contra dels actes violents."

La querella inclou 103 testimonis i té com a primers signants els advocats Jaume Asens, Jordi Busquets, Gemma Calvet, Marta Clapés, August Gil Matamala, Jordi Liveras i Àlex Solà. Va dirigida a la delegada del Govern, Julia García-Valdecasas, al subdelegat, David Bonet, als comissaris en cap Angel Artregui i Silverio Blanco, que dirigeixen respectivament la Brigada de Informació i el Grupo Operativo de la Unidad de Intervención Policial (UIP), els agents de paisà i els policies antiavalots que van prendre

part en els fets. Els delictes tipificats que denunciem són: danys, lesions, detenció il·legal, contra l'exercici dels drets civils i omissió del deure de perseguir delictes i coaccions. Tots aquests delictes són atribuïts a la policia, no a tot el cos, naturalment, on hi ha irreprotxables professionals, sinó als policies que admeten la interrogació disjuntiva policies o lladres? Els demandants ho expliquen de la manera que segueix en dos paràgrafs de l'escrit elevat a l'alt tribunal.

El primer paràgraf fa referència a l'actitud de policies de paisà, que o no actuen davant els avalots o hi participen directament:

"En la manifestació del 24 de juny es varen produir diversos incidents violents contra establiments públics i privats al passeig de Gràcia. Aquests incidents, tal i com es posa de manifest en el vídeo filmat per la policia, van ser obra d'una vintena d'avalotadors, que van actuar amb tota impunitat davant la passivitat de la policia. Sobre l'actuació dels esvalotadors cal remarcar quatre aspectes: 1) Que la majoria anaven disfressats o camuflats amb la cara coberta per mocadors i passamuntanyes. 2) Que alguns d'ells duïen armes o instruments perillosos, com ara pals i bats de beisbol. 3) Que es trobaven a la cua de la manifestació i a una distància considerable de la resta dels milers de manifestants. 4) Que transitaven pels laterals del passeig de Gràcia, i no pel seu centre, com la resta dels manifestants.

"La seva actuació va consistir a atacar diversos establiments públics i privats ubicats al passeig de Gràcia. A excepció d'El Corte Inglés i la Borsa de Barcelona, cap dels altres possibles objectius previstos per l'informe policíac (vegeu prova documental núm. 5) va ser protegit. Sobre aquest aspecte, cal remarcar tres qüestions: 1) Els agents antiavalots s'havien desplegat pels carrers als llinars del passeig de Gràcia. 2) Els veïns i els encarregats o propietaris dels establiments van sol·licitar auxili policíac. I 3) El cordó de seguretat de la mateixa organització, sense col·laboració de la policia, va intentar impedir l'actuació dels esvalotadors enfrontant-s'hi fins i tot físicament.

"Segons han manifestat diversos testi-

"Uns individus encaputxats i amb barres de ferro van trencar els vidres de La Caixa. Quan hi va arribar la policia uniformada antiavalots, van començar a parlar amb ells i van participar en la càrrega i detenció dels manifestants"

“Ciutadans que van presenciar els danys contra establiments comercials han informat que individus vestits amb aparença ‘skin’ i armats amb pals de fusta i barres de ferro, que van participar en les agressions, després entraven i sortien dels furgons policials”

monis presencials, sense cap tipus de relació entre ells i de manera espontània i coincident, alguns dels avalotadors pertanyien a la policia. Les seves versions arriben refrendades amb proves gràfiques que s’aporten de forma adjunta amb la present querella.

”Concretament, diversos ciutadans que van presenciar els danys contra establiments comercials han informat que individus vestits amb aparença *skin* i armats amb pals de fusta i barres de ferro, que van participar en les agressions, van ser vistos posteriorment practicant detencions i entrant i sortint dels furgons de la policia, de la qual cosa només pot deduir-se que eren policies de paisà camuflats.

”El líder del grup portava uns guants negres amb els dits retallats i anava amb un walkie. Un testimoni (Núria Vidal de Llobatera) va dirigir-se a ells per preguntar-los per què anaven amb barres i va rebre respostes com *“venimos caminando de Montserrat, ese sitio que tanto os gusta”* o *“más violencia, senora, lo que se necesita es más violencia”*. Molts dels altres policies anaven amb samarreta negra i pantalons beix.

”Els fets concrets acreditats per testimonis gràfics són els següents:

”1. En relació als danys produïts a l’establiment Burger King, a les 13.45 hores, dues persones, Ferran Pedret i Lúcia Santos, van rebre una trucada per telèfon mòbil d’un testimoni que li va veure unes manilles a la persona que trencava els vidres. Un altre testimoni, Maria Santiago, va veure dues persones amb la cara tapada que sortien d’aquest establiment, un d’ells amb un tall a la mà. Minuts després veu com aquests mateixos individus practicaven detencions.

”2. En relació als danys produïts als establiments Dunkin Donuts i Zara, el mateix testimoni, Maria Santiago, va veure que una persona amb la cara tapada per una samarreta negra va trencar el vidre amb una cadira. Després la va veure practicant detencions.

”3. A l’alçada d’El Corte Inglés, persones d’estètica *skin* amb la cara coberta per banderes independentistes catalanes van tirar pedres. Aquestes mateixes persones posteriorment es trobaven entre la dotació de les furgonetes de la policia a

la plaça Catalunya (testimoni de Javier Martínez).

”4. En aquest mateix indret, uns quants individus encaputxats i amb barres de ferro van trencar els vidres de La Caixa. Quan hi va arribar la policia uniformada antiavalots, van començar a parlar amb ells i posteriorment van participar en la càrrega contra els manifestants i començaren a practicar detencions (testimoni d’Eduard Barrabés).”

El segon paràgraf fa referència a la càrrega policíaca contra els manifestants pacífics:

”L’actuació policíaca articulada conjunta es va caracteritzar per una gran utilització de violència, exercida de forma totalment gratuïta contra els manifestants en actitud totalment pacífica i que, en gran majoria, en veure la violenta càrrega, van aixecar les mans en senyal de total passivitat.

”D’altra banda, malgrat que la manifestació encara no havia finalitzat, els organitzadors, en veure la càrrega policíaca i començar a patir les agressions, van donar l’ordre de dissolució per megafonia des de la tarima situada a la plaça de Catalunya. Els ciutadans, tot i començar a dispersar-se caminant i alguns corrent de por, van ser perseguits pels policies i agredits brutalment, fins el punt que molts presentaven lesions de diferent consideració.

”Alguns d’aquests ciutadans que van ser agredits per la policia ni tan sols participaven en la manifestació, sinó que es trobaven passejant per la plaça de Catalunya o, com es veurà alguns casos, eren clients en l’interior d’establiments públics.”

Pel que fa a l’apartat primer, el de la vista grossa per part de la policia o de la seva participació en aldarulls i accions violentes, anotarem que, segons els atestats a què hem tingut accés, la policia, efectivament, constata que hi havia establiments que eren possibles objectius i que van organitzar diversos dispositius teòricament de previsió de danys, que responien per les claus “Morado”, “Verde” i “Dogo”, formats per agents de les brigades d’Informació i Seguretat Ciutadana. Segons que es desprèn d’alguns d’aquests atestats, les detencions no es van produir immediatament a les accions

violentes, que tenien lloc al passeig de Gràcia, sinó que es van demorar fins al final de la manifestació, a la plaça de Catalunya, que havia estat completament rodejada per forces antiavalots, una operació que ells anomenen "sellado".

La policia explica així la demora de la intervenció: "A causa de la gran multitud de gent que s'estava manifestant de manera pacífica, i com que els autors dels fets descrits es refugiaven en l'aglomeració, la Superioritat no considerà oportú ordenar una intervenció directa dels efectius uniformats desplaçats al lloc, amb la finalitat d'evitar mals majors.

"No obstant això es va controlar i vigilar en tot moment els causants dels desordres públics, per la qual cosa resultaren detingudes com a presumptes autors les persones següents..."

En altres informes de les detencions, els policies que les practiquen insisteixen a dir que no van perdre de vista els de-

"Julia García-Valdecasas i altres dirigents del Partit Popular van atribuir als membres de la campanya antiglobalització connexions amb l'esquerra abertzale, sense base i a fi de criminalitzar els moviments socials participants"

tinguts des que van cometre els actes delictius fins que els van agafar; és a dir, se'n desprèn que podien haver-los detingut *in fraganti* i costa d'entendre que no ho fessin fins al final, atès que al final hi havia el mateix perill que ells anoten per a no detenir al principi, però augmentat: la presència del gruix no violent de la manifestació, distanciat dels violents mentre baixava pel passeig de Gràcia però barrejat a la plaça de Catalunya. L'única diferència que hi ha entre el passeig de Gràcia i la plaça de Catalunya, a efectes del desplegament policíac, és que en aquesta última els antiavalots estan desplegats i la plaça està "sellada".

Pel que fa al segon punt, el de la càrrega contra aquesta gent que no només no practicava la violència sinó que ho manifestava alçant les mans, i que ha estat objecte d'un dels punts de la querella, cal dir que l'actitud policíaca queda ben palesa en els 73 informes mèdics de ferits de diferent consideració, 50 dels quals s'adjunten a la paperassa judicial. Alguns d'aquests informes mèdics, plens de prescripcions d'analgèsics i antiinflamatoris, il·lustren molt bé com anaven dades a la plaça de Catalunya (cada declaració correspon a un ferit diferent):

"Hematoma en dors de cama dreta amb dolor espontani i a la pressió secundària a l'agressió per la força d'ordre públic." "Hematoma a aixella dreta. Hematomes a tots dos glutis." "Contusió posterior cuixa esquerra i contusió anterior cuixa dreta, de pronòstic lleu, lesió interferida en ser agredida segons relata per un policia amb la seva porra." "Traumatisme lumbar." "Ferida en cuir cabellut. Contusions en zona dorsal." "Pacient que refereix haver patit contusió directa amb pilota de goma que li ocasiona dermoexcoriació i mínim augment de volum." "Equimosi per contusió en zona pectoral dreta. Contusió amb dolor en espatlla dreta. Hematoma per contusió en zona posterior cuixa dreta. Ferida incisocontusa en zona frontal-temporal dreta que ha precisat sutura amb tres punts." "Dolor a la mà, tòrax i al colze. Remès per fractura del cinquè metacarpí de la mà dreta. Inflamació a la mà pel que fa a la cara externa. Inflamacions a l'avantbraç per contusió i en què s'aprecia la marca del pal." "Policontusions per agressió.

Sutura amb seda 3/0 sota l'anestèsia local. Ferida concisocontusa cranial." "Hematoma a la cara dorsal del penis de 3 x 1'5 cm." "Hematoma al braç dret i avantbraç esquerre. Hematoma a la cuixa dreta. Erosions al dos genolls. Lesions erosives al cuir cabellut"...

Altres fets informen de la poca qualitat democràtica de la policia, a més a més de la llenya ja clínicament tipificada. A la querella ja s'hi anoten detencions per agents que no s'identificaven i que no llegien els drets als detinguts. Afegirem altres dades com ara que els policies que detenen no signen les diligències corresponents "per incorporar-se al servei". Que els detinguts van patir tractes vexatoris, subtitulats amb frases com les que segueixen, que si bé no tenen conseqüències penals sí que prediquen la personalitat de qui les pronuncia, i ens diuen una mica més com són els policies susceptibles d'admetre la pregunta *leitmotiv*: policies o lladres? Anotem algunes de les frases, relatades totes per testimonis presentats a la querella; els primers són periodistes —el Col·legi de Periodistes de Catalunya ha editat un informe amb els testimonis de vuit periodistes agredits en la manifestació del 24 de juny —que estaven fent la seva feina, el que a més a més dóna la mesura del valor que per aquells funcionaris té un dels pilars de la democràcia com és la premsa. Altres són fets a estrangers, clarament xenòfobs:

"Deja de hacernos fotos, coño." "Me suda los cojones, periodista de mierda." "Como me vuelvas a hacer una foto te comes una pelota." "Me importa una mierda. Vete o te quito la cámara." "Baje la cámara o dispara." "Venga, caña y todos pa'bajo." "Basura, de qué mierda de país eres." "Estoy harto de basura com tú." "¿A qué has venido aquí, a recoger peras o a tocarnos los cojones? Te voy a hacer un expediente y te voy a mandar a tu país." "No te confundas de persona, si no te callas te pegaré una paliza que ni en la manifestación te la han pegado."

Ara, resumirem algunes declaracions de testimonis protagonistes, tots ells convenientment identificats i disposats a declarar davant un jutge, encara que a efectes periodístics reservem la identitat

d'aquestes fonts. Podem considerar que alguns són testimonis de qualitat, de contrast, especialment per ser aliens a la convocatòria. Aquests casos els farem constar:

"Abans de la càrrega, pensant que l'acció que havíem vist era una provocació prèvia per tal de justificar-la, jo vaig decidir anar a buscar uns amics per tal d'avisar-los per marxar. En trobar-los em vaig situar al començament del passeig de Gràcia i vaig veure com començava la càrrega i que un altre grup de policies de paísà, amb pals de fusta i algun amb la cara mig tapada, feien una detenció."

"Una vegada acabada la mani érem a la plaça de Catalunya esperant uns amics. Jo vaig anar al quiosc de davant d'El Corte Inglés a buscar aigua. En aquest moment, uns encaputxats arremeteren amb barres de ferro contra la Caixa de davant. La policia va arribar corrents i jo vaig pensar que carregarien contra aquests manifestants, però sorprenentment l'única cosa que feren va ser dirigir-se cap a aquests amb gestos amistosos." "Jo estava allí i vaig veure com policies camuflats amb mocadors a la cara i bats de beisbol provocaren els manifestants que protestaven de manera pacífica. [...] Detencions bestials: tiraven els detinguts a terra, els pegaven i fins i tot

"M'arrosseguen, entre dos o tres em tiren a terra i em fan un colp al colze dret. [...] Un té un mocador amb la bandera independentista que li tapa la cara fins al nas i samarreta blanca"

s'hi ficaven amb els fotògrafs.” Declaració del senador d'IU José Cabrero.

“La meua nòvia aixeca els braços i estén les mans. Vam passar entre les furgonetes de policia. Una sèrie de persones que estaven entre nosaltres, que es veu que són secretes, començaren a colpejar contra tothom qui passava. Noto un cop de puny a la cara i de sobte un secreta que m'agafa el coll, fort, rodejant-lo amb el braç. M'arrosseguen, encara dret, entre dos o tres fins que em tiren a terra i em peguen un cop al colze dret (...). Un secreta m'agafa dels cabells i m'estira, i em posa dret. Em pega a la cara, me la posa contra la furgoneta, em separa les cames i mentre m'agafa el coll em buiden les butxaques. Un té un mocador amb la bandera independentista que li tapa la cara fins al nas i samarreta blanca.”

“El més impressionant va ser veure que alguns dels individus dels mocadors que havien escridassat i llançat pals a la policia es quedaven al costat dels furgons durant les càrregues. No hi vam veure la policia secreta trencant aparadors, però sí que veiem amb els nostres ulls (els teníem a 20 metres) que els agents de la policia secreta disfressats de manifestants radicals provocaven la primera càrrega de la policia que va posar fi a una manifestació pacífica i totalment legal.”

“Vaig veure que un grup de persones sortia de darrere del cordó policíac que hi havia a El Corte Inglés. Aquestes persones —en un principi vaig creure que eren manifestants— van començar a increpar la gent de la plaça, propera a El Corte Inglés. Vaig veure corredisses, baralles i llançament de canyes i pots de Coca-Cola. No entenia res, no podia entendre que manifestants es barallessin entre ells. Dos minuts després, furgones de la policia entraven a la zona a tota la velocitat (on hi ha la parada d'autobusos i taxis, davant d'El Corte Inglés). Immediatament després s'inicià la primera càrrega de la policia. Disparaven pilotes de goma i repartien llenya a la gent de la plaça, que va buscar refugi a l'altra banda (zona Zurich i en direcció a la plaça de la Universitat-Gran Via). Acollonit, em vaig quedar parapetat a la font. Surtosament, els policies que havien entrat a la plaça es va retirar. Llavors vaig veure un grup d'una trentena d'individus que sortint de la zona controlada per la policia (passeig de Gràcia-plaça de Catalunya) van passar per davant Caja Madrid i es van dirigir: uns cap a Universitat i altres cap a la zona del Zurich. Va ser llavors quan vaig veure que no eren manifestants. (Vaig pensar que eren provocadors d'extrema dreta que actuaven amb

el beneplàcit de la policia.) Anaven amb mocadors —negres, estelades i ikurrines— i passamuntanyes, tapant-se el rostre.”

“Cap a les 14 h van arribar furgonetes de la policia que es van situar darrere nostre —entre nosaltres i Caja Madrid—. Al cap d'una estona vam veure com sortien de darrere de les furgonetes una trentena d'encaputxats. N'hi havia un de molt gran amb els cabells curts que anava al davant. La indumentària de tots ells pretenia imitar la de grups radicals, anaven amb pals de fusta i algun de ferro, i quan van passar vam poder veure que alguns portaven manilles al darrere.”

“Per evitar els problemes del passeig de Gràcia, em dirigeixo amb Lúcia Santos, secretària de cooperació del PSC i membres del Comitè Federal del PSOE, cap a la plaça de la Universitat, per la Ronda, però ens aturem en trobar-nos amb Joan Herrera, portaveu d'IC-V, i altres militants d'aquesta formació. En aquest moment arriben entre quatre i sis *lecheras* de la policia que aparquen davant del Banesto, just a la cantonada del passeig de Gràcia, i en baixen unes 25 persones, entre elles una dona. Van vestits de civil, amb la cara tapada per mocadors i passamuntanyes, disfressats de manifestants 'radicals'. Porten pals de fusta, barres de ferro, un d'ells porra de policia, i a molts

d'ells se'ls veuen les manilles i els walkie-talkie." Aquest testimoni dona com a domicili la seu del PSC de Barcelona.

"El dia 24 de juny del 2001 em trobava prenent un cafè al bar Lido. Hi van entrar un grup de joves i s'assegueren al fons del local, tret d'un que va seure al taulell, prop d'on jo hi era. Van passar cinc minuts i va entrar en el local un grup de policies, amb uniformes d'antiavalots, armats de porres i pals llargs, brandant-los en actitud agressiva. Primer es van dirigir al jove del taulell que ja ha estat esmentat i li etzibaren un 'tu ets basc, oi? I després, sense esperar cap mena de resposta o de reacció, van passar a colpejar-lo salvatgement. Tot seguit, un dels policies (d'elevadíssima estatura i complexió) es va col·locar darrere d'una noia que també seia al taulell. I sense dir-li ni un mot, la va colpejar amb un pal llarg que duia a la mà, llançant des de dalt amb tota la seva força enmig del cap. Com a resultat la noia es va desplomar i començà a sagnar abundantment. Els cambrers del local van començar a protestar per defensar la noia i anunciaren als policies que era una client habitual del local. També els van preguntar què era el que estaven fent i davant aquesta pregunta, el grup de policies, sense ni tan sols atendre la ferida, van abandonar el local."

"A les 14 hores aproximadament vaig rebre una trucada demanant que em desplaçés a l'escenari que hi havia muntat a la plaça de Catalunya per atendre un ferit. Quian hi vam arribar ens trobarem un noi de 22 anys en terra, al seu costat ja hi havia una altra companya metgessa. A la plaça la gent estava asseguda en terra tocant tambors, fent malabars, ballant, etc. Mentre aixecàvem el ferit per dur-lo a l'ombra, la policia va carregar a la plaça i va colpejar totes les persones que hi havia; nosaltres, amb ajut de tres persones més, vam aconseguir, enmig del foc de pilotes de goma i dels cops de porra, dur el ferit fins l'ombra, li vam fer una valoració inicial i vam veure que presentava una ferida al cuir cabellut i dues a la cara. Estava molt nerviós i referia que li havien pegat una pilotada i algun cop de porra i vam decidir trucar al 061. Vam esperar gairebé durant una hora darrere d'un banc de la plaça, en terra, patint successives càrregues policiaques amb pilotes de goma, cops de porra, intents de fer-nos desallotjar el lloc i abandonar el ferit." Testimoni d'una metgessa.

"Un grup de 'manifestants', entre ells uns quants amb la cara coberta, escridassava la policia des de la plaça. Van començar a llançar coses en el mateix moment en què un grup d'aproximadament

deu persones van creuar el carrer cap a El Corte Inglés. Em vaig trobar dient-li a un encaputxat que portava una braga de color marró tapant-li la cara i un pal de fusta, 'para de fer l'idiota, que açò és una manifestació pacífica'. En aquell moment es va produir una detenció realitzada per alguns dels ara 'suposats manifestants' que estaven escridassant la policia. Just en aquell instant un periodista va ser brutalment agredit. Vaig tornar a pensar amb ingenuïtat que l'agressor era un manifestant fins que se'm va acostar i vaig poder comprovar que portava una porra. Em vaig adonar llavors que estava rodejat de policies de país, alguns dels quals anaven encaputxats."

"Al costat del Burger King vaig veure que uns nois sortien del local (ja havien trencat els vidres) com si res. Un portava la cara tapada, un altre portava una mena de barret rar, i la primera cosa que em va passar pel cap va ser que si ells havien fet això o hi havien participat, era un poc idiota per la seva banda haver entrat dins, no? Un d'ells d'havia fet un tall a la mà. Però pocs minuts després tots dos practicaven detencions. A l'aparador Dunkin Donuts, l'única cadira que es va tirar era de la mà d'un individu que anteriorment estava trencant l'aparador en Zara, en les fotos del periòdic surt la se-

va foto. Portava la cara tapada amb una samarreta negra lligada, després, més tard, la samarreta li cauria, i un dels supersecretes li la va recollir i el va ajudar a lligar-se-la de nou i va continuar detenint i carregant contra la gent.”

“Uns individus vestits com a independentistes catalans van apedregar primer els antidisturbis i aquests al seu torn van carregar contra els manifestants (que en cap moment van exercir cap violència). Durant la dita càrrega em vaig refugiar com vaig poder darrere de la columna esquerra de les escales que donen davant d'El Corte Inglés. Un dels antiavalots em va perseguir i em va colpejar repetidament en canella esquerra, maluc esquerre i cuixa, causant-me contusions. Testifico així mateix que transcorreguts 20-30 minuts vaig poder comprovar que aquells individus que aparentaven ser manifestants independentistes es mesclaven amb la policia antidisturbis.”

“Al llarg de la càrrega vaig ser objecte d'intimidacions i petites agressions, una de les quals per un agent de paisà amb samarreta amb un lema independentista català, a qui vaig requerir sense efecte atenció mèdica per a una ferida de consideració. En el curs d'aquestes incursions de la policia vaig ser objecte d'un violent cop de porra en el cap i l'espatlla per part

“Vam veure com sortien d'una furgoneta una trentena d'encaputxats. La indumentària de tots ells volia imitar la de grups radicals, i alguns portaven manilles al darrere”

d'un agent uniformat per suggeriment de l'agent que tenia darrere (textualment: ‘Però pega-li a aquell!’). I mentrestant continuava amb els braços enlaire.”

“A les 14.30, a la plaça Catalunya, davant de l'estació de RENFE, em dirigia a l'estació creuant el carrer i vaig veure un grup d'homes amb les cares tapades amb mocadors amb l'estelada i banderes anarquistes. L'home em va colpejar amb una barra de fusta de més d'un metre de llarg. L'home era gros i calb i li tapava la cara un mocador amb l'estelada. Quan baixava les escales vaig veure que quatre o cinc policies pegaven un noi davant mateix de l'estació mentre aquest es mantenia quiet.”

“El passat dia 24 de juny vaig ser colpejat amb una porra, en la cama esquerra i per damunt del genoll, que em va causar un gran hematoma, per un policia del cos antidisturbis. He d'aclarir que anava perfectament identificat amb un braçal de premsa clarament visible. Així mateix, davant meu, el company Carles Ribas, D'*El País*, va ser arruixat en la cara amb un espray per un membre del cos de la Policia Nacional. Durant prou temps, l'esmentat company va quedar cegat i amb problemes respiratoris. Un altre dels fets que vaig poder presenciar, a escassos centímetres de mi, va ser l'agressió soferta pel company Andreu Dalmau, de l'agència Efe: un altre policia li va clavar una punyada a la mandíbula.” Testimoni del fotògraf Diego Alquerache.

Gairebé un més després d'aquests fets a Barcelona, exactament els dies 19, 20 i 21 de juliol de 2001, van tenir lloc a Gènova manifestacions de similars característiques: mateixos convocants antiglobalització, mateixos objectius de protesta contra una reunió del G-8... Mateixa actuació policíaca. Un cineasta, David Ferrario, va filmar una d'aquelles manifestacions des d'un picat privilegiat, dalt d'una escala, i va projectar la seva pel·lícula davant la premsa. L'enviat especial de *Le Monde* va assistir a la projecció i va escriure un article (24/VIII/01), que va titular així: “Busqueu la policia enmig dels manifestants contra el G-8”. Parla de *faux flic* i de *policier travesti*. Narra aquest episodi: “Davide Ferrario localitza un home amb la cara tapada per un fu-

lard blanc, els ulls amagats darrere d'unes ulleres negres, que marxa amb determinació cap al furgó policíac. Espontàniament, el pren per un manifestant i pensa: “Això s'escalfarà”. Baixa llavors de l'escala, s'hi acosta discretament i comença a filmar. “El jove ve cap a mi i em diu que pari”, explica el cineasta. Fingeix obeir despistant i filma cap a un altre cantó. Després, torna cap el seu punt de mira. “Aquesta vegada, per dissuadir-me, m'ensenya la seva placa de policia. ‘Ara, tu ets pares!’, m'ha cridat.”

L'afer comença a interessar-li. “Un policia disfressat de manifestant!”

En una d'aquelles manifestacions, la del divendres 19 de juliol, el jove Carlo Giuliani va morir del tret d'un policia. D'una policia que s'hi va esmerçar a fons, amb un bon balanç de ferits i detinguts (122). Roger Jiménez, un dels més prestigiosos periodistes catalans —exdirector d'Europa Press i l'Agència Efe a Barcelona i primer defensor del lector de *La Vanguardia*—, escriu en aquest diari aquest paràgraf tan esfereïdor: “En un relat manuscrit pels dos saragossans (es refereix a dos nois espanyols detinguts) es detalla el procés de detenció, des de la vesprada del divendres fins a 72 hores després. En comissaria van ser colpejats diverses vegades —‘Em va pegar fins el metge’, diu l'escrit— [...] Les acusacions eren ‘portar una barra de ferro’ i ‘llançar un còctel molotov’.” “La barra era a la furgoneta de la policia quan ens van detenir. De fet, ens la van ensenyar. El còctel és perquè no tenien una barra més.”

La desmesurada sobreactuació policíaca a Gènova va ocasionar nombroses protestes, també una demanda, recolzada per Amnistia Internacional, i una moció de censura contra el ministre de l'Interior. El capellà Andrea Gallo, fundador de la comunitat de San Benedicto, al port genovès, va definir l'actuació de la policia com “una inexplicable cacera de l'home”. Un parlamentari italià, mentre es discutia la moció de censura contra el ministre de l'Interior, va cridar: “Mort no, assassinat!”

Da Capo. “No os importe matar”. Policies o lladres?

Antoni Batista